

Sestry

„Přišla jsem Vám sloužit. Prosím, pomozte mi.“

fyzické - předmětové divadlo/ s živou hudbou / se slovy, a beze slov navíc

Inscenace jako křížová cesta, zastavení v obrazech o milosrdenství, mozolech a bezedném srdci.

Životní příběh silné křehkosti a nezlomné víry S. M. Elišky Pretschnerové,
příběh 20. století.

Produkce: FysioART

Koprodukce: Školské sestry sv. Františka Česká provincie

Partneři projektu: Městské divadlo Varnsdorf, DS Chodov

Za finanční podpory: Ministerstvo kultury ČR, Hlavní město Praha, MČ Praha 11

ANOTACE

Inscenační projekt **Sestry** připravovalo umělecké seskupení FysioART od roku 2016 za spolupráce s řeholním řádem Školské sestry sv. Františka Česká provincie. Premiéra inscenace se uskutečnila dne 19. května 2018 v Adalbertinu v Hradci Králové jako vyvrcholení mezinárodní konference Poselství a výzvy života Služebnice Boží sestry Elišky Pretschnerové OSF k 25. výročí její smrti. Emoce probouzející inscenace není souhrnem životopisných dat, je obrazem odvahy a lásky a zdůrazňuje perzekuci řádových sester režimy 20. století. Zároveň je událostí probouzející vzpomínky na vlastní dětství, prarodiče, na pestrou mozaiku života a křížovatky rozhodnutí.

Jedni staví, druzí ničí.

Cihlu po trámy, než zase spadne opona.

Jedni přijímají utrpení, druzí rozdávají rány.

Vzhůru k Němu, ale před nimi utéct nelze.

Sepjaté ruce.

Trpělivost.

Ticho.

Autorem a režisérkou inscenace je Hana Strejčková. Inscenací Sestry pokračuje v dramaturgické linii příběhů 20. století (z předchozích např. Od Madlenky k Madle, Hotel na rohu), žánrově se drží fyzického a objektového divadla a tematicky zpracovává rozsah lidské duše a kategorie dobra. Součástí projektu je i navazující interaktivní dílna pro mladé publikum. Projekt dále prohlubuje techniky divadla reminiscence.

Tvůrčí tým a termín premiéry

Režie a výprava: Hana Strejčková

Texty: S. M. Zdislava Nosková, Hana Strejčková, Filip Novák a pamětníci 20.století,

Interpretace: Alena Štěpánová, Anežka Beránková, Hana Strejčková, Ondřej Dudek, Filip Novák, Jakub Kučera

Hudba a zpěv: Alena Karkošková

Hudební spolupráce: Školské sestry sv. Františka Česká provincie

Světlo, technika: Tomáš Strejček

Poděkování: Pavla Heverochová, Jana Střílková, Jiří Čujan, paní Kučerová, Jaroslava Slivoňová, S.M. Anežka Novoměstská

8. 5. 2018 work in progress Městské divadlo Varnsdorf

11. 5. předpremiéra Domov pro seniory Chodov – divadelní sál

13. 5. pražská premiéra břevnovský klášter Mateřinec – Charitní dům Praha 6

19. 5. světová premiéra Adalbertinum Hradec Králové

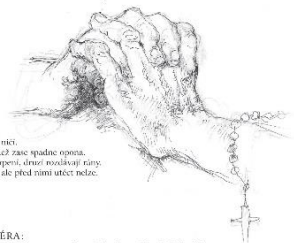
FysiART

SESTRY

„Přišla jsem vám sloužit. Prosim, pomozte mi.“

Divadelní inscenace o milosrdenství, moralech a bezděčném stáří.
Životní příběh silné křehlosti a nezlomné víry S.M. Elišky Přeschnové.
příběh 20. století.
Hana Srojeková & kol.

Jedni starci, druhí mládci.
Cítili po starosti, až zase spadne opora.
Jedni přijímají utrpení, druhí modlivějí rány.
Vzdání k Němu, ale před nimi utíci nelze.
Srdce má.
Teplost.
Ticho.

PŘEDPREMIÉRA:

11.5. Praha, Domov pro seniory Chodov, divadelní sál

PRAŽSKÁ PREMIÉRA:

13.5. Praha, Mateřinec Břevnov – Školské sestry OSF

SVĚTOVÁ PREMIÉRA:

19.5. Hradec Králové, kostel Nanebevzetí Panny Marie

Za finanční podpory:

RECENZE / KRITIKA

Sestry, autorka Věra Velemanová, IDU

Je to velmi tenký led – divadelně zpracovávat životy významných osobností církevního života, a vůbec zabývat se křesťansky zaměřenou tematikou. Je to téma z nejtěžších, při němž se může lehce sklouznout k unylé, „pámblíčkářské“, sladkým *dobrem* přetékající inscenaci. Přesto se v této oblasti v poslední době vynořilo několik velmi silných počínů. Už dlouhou dobu se této tematice věnuje např. herečka Lucie Trmíková se svým stálým okruhem spolupracovníků, velký potenciál představují i některé amatérské soubory a seskupení, jako je např. Lauriger.

Života Elišky Pretschnerové, členky Kongregace Školských sester řádu sv. Františka, se chopila zkušená divadelnice Hana Strejčková a zpracovala jej prostě, jemně, citlivě, s vědomím si oněch ošemetných nástrah.

Sestra Marie Eliška Pretschnerová (křestním jménem Anna) žila v letech 1911-1993. Pocházela z Nových Zámků, po otci lesníkovi zdělila lásku k přírodě. Stala se sestrou Kongregace Školských sester řádu sv. Františka, vystudovala gymnázium a matematicko-fyzikální fakultu. V ukončení studia jí zabránila německá okupace v roce 1939. Dostudovala až po roce 1945, a celou dobu působila v řádu. Po roce 1948 zažila kruté rozprášení církevních řádů a stala se vůdčí osobností, která svým klidem, rozvahou i činy pomáhala ostatním sestrám překonávat těžkou životní situaci. V roce 1969 se dostala do Říma a stala se poté generální představenou Kongregace. Zemřela v Charitním domově právě v Hoješíně. Probíhá proces jejího blahoslavení.

Velikost této osobnosti v inscenaci *Sestry* nevnímáme přes clonu křesťanské zbožnosti a bezkrevné andělskosti, nýbrž skrze tělesnou, skutečnou bytost plnou smyslu pro humor, která cítí, zlobí se, chybuje, putuje strážněmi života ve dvou totalitních režimech stejně klopotně jako mnoho dalších jejích současníků. „Jen“ má někdy více odvahy a síly a méně sebestřednosti a ambicióznosti, aby dokázala myslet na širší společenství a na to, jak nejlépe pomoci těm, kteří pomoc potřebují.

Hana Strejčková se svým souborem (který je jednou z mnoha jejích aktivit, jež podniká na poli, propojujícím umění a sociální pomoc) vytvořila křehce lyrickou, neokázalou inscenaci na pomezí

pantomimy, pohybového divadla a činohry, za pomoci živého hudebního doprovodu, který ještě umocňuje reminiscenci na estetiku dávných burianovských literárně-dramatických pásem. Poctivě nastudovala všechny okolnosti okolo života ztvárňované jeptišky, navštívila se svým souborem místo jejího působiště Hoješín u Seče, ke spolupráci na textu přizvala jednu z Eliščiných pamětnic a kolegyní – sestru Zdislavu Noskovou.

Noří se osobitě, bez ostychu, ale s taktem, pochopením a noblesou do obtížné látky, užívajíc jednoduchých rekvizit, z nichž nejdůležitější je konstrukce ze syrového dřeva, která se mění podle potřeby ve stůl, mučící nástroj, lávku, okno, pryčnu, žebřík... Další nezbytnou rekvizitou je rostlina, přesazovaná, přemísťovaná, jako připomínka toho, jak byla příroda v životě Elišky důležitá, coby útočiště a místo spočinutí i nehlubších rozhovorů sama se sebou i s Bohem. Zelená barva rostlin, přírodní barva dřeva, černá a bílá, to je barevná škála této inscenace, která plně dokáže pojmout nejdůležitější fasety složitého, a přitom velmi prostého života sestry Elišky.

Herci jsou vedeni k tomu, aby na sebe zbytečně nestrhávali individuální pozornost, jsou přísně součástí sboru, tak jako byla Eliška, jsou všichni (včetně Strejčkové) rovnocennými dělníky inscenace, kteří slouží výslednému tvaru. Jejich ladný, stylizovaný pohyb je schopen vyjádřit i velmi jemné odstíny, není křečovitý, je uvolněný, svobodný, ale soustředěný, vědoucí a záměrný. Každý z herců a hereček hraje více postav, je lhostejné, zda mladý muž ztvárňuje chvíli také ženskou postavu oblečenou do sesterského roucha, naopak, je v tom hloubka a půvab, rovnocennost v usebrání a předávání... Strejčková umí modelovat inscenační tvar lehkou, přesnou kresbou, vést své kolegy k pozvolnému vygradování oblouku každého výstupu, který nikdy nevybočuje z plynulého, soustředěného toku celého příběhu, a přitom upozorňuje na vyhrocené okamžiky života Elišky a ostatních sester.

Výhodou inscenace je, že je ji možno přenést do kteréhokoliv interiéru či přírodního prostředí, a nepochybně nikdy neztratí na působivosti.

Věra Velemanová, Divadelní ústav

REFLEXE ODBORNÍKŮ

„Po samotném konci hlubokého dramatu jsem byla tak otřesena, že jsem nemohla nalézt slova. Ostatně slov nemáte zapotřebí. Váš projekt tanečně-pohybově ztvárněný nepotřebuje nic navíc. Forma – velice úsporná a pracující s téměř jen jednou rekvizitou je schopna, také s úspornou hudební řečí, ne zahrát, ale prožít příběh století. Je to dávno, co divadlo dokázalo – s velkými herci a mnohými kouzly výtvarnými a světelnými – vynést svou tělesnost nad sebe, výš. Vy jste to dokázala. To je vzácné. Ta loutka – soška na konci byla skvělá metafora a snesla nás (na andělských křídlech) stále ještě na zem. Je těžké vynalézat staré příběhy novou řečí. Já jsem teď se svou devadesátkou sice bohatá na příběhy, ale přistupovat k nim znova, jinak, je stále těžší. Podotýkám, že slyším strašně málo, a o to víc to všechno ke mně mluví. Po vašich dvou hrách, které jsem měla tady dostat jako dar, je tato poslední velký kus umělecké a lidské cesty.“ **Jiřina Adamcová, ak. mal.**

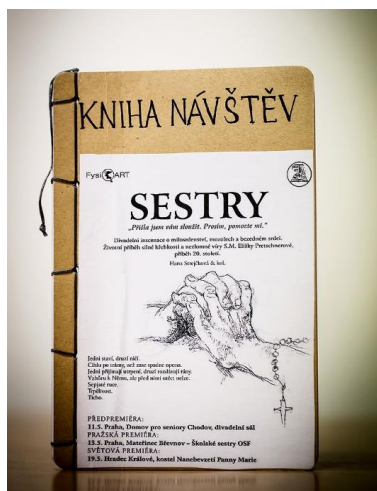
„Představení výstižně ztvárnilo životní osudy naší bývalé generální přestavené S.M. Elišky Pretschnerové, jejíž proces blahořečení právě probíhá. Pohybovou a vizuální formou se vám velmi dobře podařilo vystihnout její hrdinské vlastnosti: statečnost, lásku, pravdivost života, blízkost lidem, trpělivost, odpuštění. Vaší hrou jste nám též oživily vzpomínky nejen na sestru Elišku, ale i na náročnou dobu nacismu a komunismu v naší zemi. Představení bylo velmi emoční a oslovilo jak mladé diváky, tak starší pamětnice. Je dobré si připomínat příklady velkých osobností z minulosti, aby se nám lépe žilo v přítomnosti. Vnímáme, že takový druh umění je velmi užitečný pro dnešní dobu, která postrádá kladné životní vzory. A vaši mladí umělci hráli s opravdovým nasazením, profesionalitou a nadšením, kterým strhli všechny diváky. Byl to pro nás nezapomenutelný zážitek.“

S. M. Baptista Nožková, provinciální představená OSF

„Byl to prostě fenomenální úspěch. Všichni jsme plakali, dokonce i muži. V celé té nesmírně poetické a zároveň symbolické hře - velmi silně a originálně zazněly dva "obrazy" s totalitou hnědou i rudou, jejíž stíny ostatně se proplétali druhou částí představení. Bylo to odvážné, současné i tradiční zároveň, nevyhýbalo se to žádnému silnému momentu Eliščina osudu.“ **PhDr. Markéta Doležalová,**

Ústav pro studium totalitních režimů

OHLASY Z NÁVŠTĚVNÍ KNIHY (2018)

„Bylo to překrásné.“ J.Kolihová, 11.5.

„Děkuji moc za krásný a hluboký zážitek.“ A.Telenská, 11.5.

„Již několik let se mi vyhýbají slzy. Rozplakali jste mě.“ Matěj, 13.5.

„Oceňuji smysl pro dramatický oblouk, pro lidské utrpení i lásku.“ Pejř.

„Hluboké, pravdivé, oslovující. Bylo to plné Boha a krásy.“ Zita Rozl. 19.5.

„Divadlo bylo nádherné. Netušila jsem, že se život řeholnice dá takhle ztvárnit.“ Úžasné. M. Kubešová 19.5.

„Pochopila jsem i S. M. Elišky nitro!“ S. Faustyna

„Při vaší hře jsem vzpomínal na Karla Wojtylu, který v mládí s obrovským zápalem hrál v divadle. Teď se na nás dívá shora.“ Francisco

MULTIDISCIPLINARITA PROJEKTU - FOTOGALERIE

od tance po fyzické divadlo, od předmětů po loutku, od ticha po verše

TECHNICKÝ PLÁN

Představení je koncipováno do libovolného prostoru, ať církevního (kostel, sklepení apod.), divadelního (divadlo kukátko, volný prostor s i bez elevace), anebo na ztemnělé venkovní prostranství (např. klášterní zahrada, ambit).

Ideální stav:

Jeviště nebo prostor: 6 x 5

Podlaha: jakákoliv rovná

Vlastní podlahová krytina 4 x 6 m

Bílý horizont (případně vlastní)

Ozvučení: klávesy, mikrofon pro zpěv, 2 mikrofony pro mluvené slovo na stojanech

Osvětlení: vlastní, ale nutnost el. připojení

Stavba: 2 hodiny / možné rozdělit na hodinu přípravy a 1h stavba v prostoru

Bourání: max. 1 hodina

Šatna pro účinkující

Ideální parkovat poblíž nakládání, vykládání, anebo aspoň možnost vykládky (2 automobily)

KONTAKT

Produkce, technika FysioART

Tomáš Strejček, tf: 608 208 750, email: fysioart@seznam.cz

Fotografie: Pavlína Šimáčková, Tomáš Strejček

Informace: www.fysioart.cz

